

مقایسه تکنولوژی‌های خنک‌کاری در سیستم‌های فتوولتاییک - حرارتی

میلاد تیموری عمران*^۱، جواد طریقی^۲

۱. دانشجوی دکتری مکانیک بیوسیستم، دانشگاه محقق اردبیلی؛ miladtomran@yahoo.com

۲. استادیار گروه مکانیزاسیون کشاورزی، دانشگاه محقق اردبیلی؛ tarighi@uma.ac.ir

چکیده

افزایش بازدهی سیستم‌های فتوولتاییک موضوع است که در سال‌های اخیر از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. تلاش‌ها زیادی برای افزایش بازدهی این سیستم‌ها حتی به مقدار بسیار اندک صورت گرفته است. بازدهی این سیستم‌ها غیر از تکنولوژی ساخت به عواملی مانند شرایط محیطی و آزمایشی این سیستم‌ها بستگی دارد. دمای محیط یکی از این عوامل است که با افزایش آن بازدهی این سیستم‌ها کاهش می‌یابد. سیستم فتوولتاییک - حرارتی با رفع این مشکل موجب افزایش بازدهی الکتریکی شده و علاوه بر آن گرمایی که از سلول فتوولتاییک خارج می‌شود نیز به صورت انرژی حرارتی قابل استفاده است. در این تحقیق سعی شده تا مروری بر تکنولوژی‌های استفاده شده در زمینه خنک‌کاری سیستم‌های فتوولتاییک به منظور افزایش بازدهی الکتریکی و بازدهی کلی این سیستم‌ها صورت گیرد. بررسی تحقیقات گذشته نشان داده است که هر یک از تکنولوژی‌ها با طراحی‌های مختلف، تأثیرات متفاوتی در عملکرد سیستم‌های فتوولتاییک از خود نشان می‌دهد. از این رو انتخاب یک تکنولوژی مناسب با توجه شرایط محیطی هر منطقه از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

کلمات کلیدی: خنک‌کاری، فتوولتاییک - حرارتی، خورشیدی

* نویسنده مسئول: miladtomran@yahoo.com

مقایسه تکنولوژی‌های خنک‌کاری در سیستم‌های فتوولتاییک - حرارتی

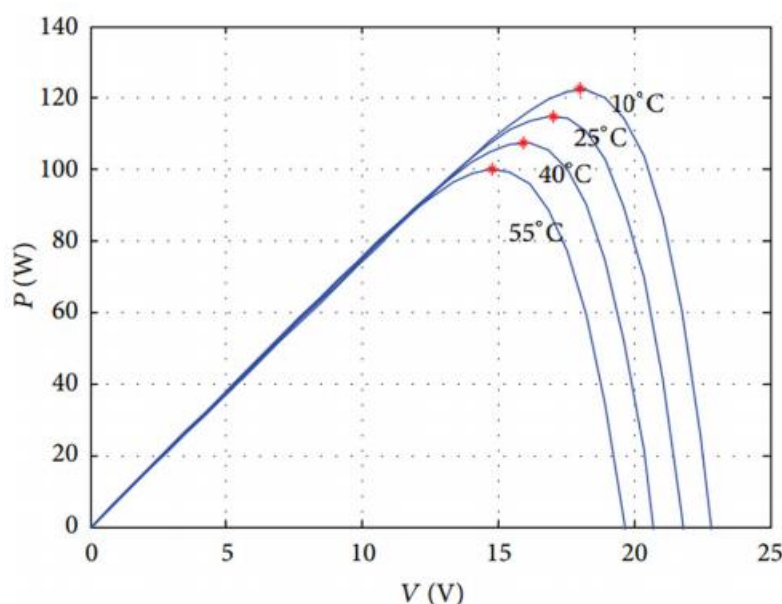
مقدمه

با وجود پیشرفت‌های علمی و صنعتی امروزه تنها ۱۵ الی ۲۰ درصد از تابش خورشید بر روی سطح صفحات فتوولتاییک به تولید انرژی الکتریکی ختم می‌شود و مابقی به‌صورت گرما در سیستم تلف می‌شود که خود باعث افزایش دمای سلول فتوولتاییک و کاهش بازدهی الکتریکی می‌شود [۱۲]. با افزایش دما به‌اندازه‌ی ۱ درجه کلوین، بازده سلول‌های مونوکریستال و پلی کریستال حدود $0.5\% - 0.4\%$ و بازده سلول‌های سیلیکون آمورف حدود 0.14% کاهش می‌یابد. با دفع حرارتی از صفحات خورشیدی فتوولتاییک می‌توان این اثر نامطلوب را کاهش داد [۱]. برای این کار می‌توان از حرکت سیال بر روی صفحات خورشیدی فتوولتاییک استفاده کرد که این سیال می‌تواند هوا، آب یا هر سیال جاذب دیگری باشد. با حرکت سیال بخش زیادی از حرارت صفحه خورشیدی توسط انتقال حرارت به شیوه همرفت با سیال اطراف آن جابجا شده و دمای صفحه خورشیدی کاهش می‌یابد که نهایتاً موجب افزایش بازدهی الکتریکی می‌شود. جمع‌کننده‌های فتوولتاییک-حرارتی خورشیدی ترکیبی از صفحات خورشیدی فتوولتاییک (PV) و کلکتورهای حرارتی خورشیدی هستند که در یک قالب به‌هم پیوسته قرار گرفته‌اند و همزمان تولید برق و گرما می‌کنند. جمع‌کننده حرارتی از یک سیال عامل بهره‌مند است که وظیفه جذب حرارت از سیستم فتوولتاییک را دارد، که موجب افزایش راندمان مدول فتوولتاییک می‌شود [۲]. هدف از این تحقیق مروری بر تحقیقات گذشته و یافتن تکنیک‌های مختلف جهت خنک‌کاری سلول‌های خورشیدی و افزایش بازدهی این سیستم‌ها است.

مواد و روش‌ها

بازدهی سلول‌های خورشیدی

با وجود پیشرفت‌های علمی و صنعتی امروزه تنها ۱۵ الی ۲۰ درصد از تابش خورشید بر روی سطح صفحات فتوولتاییک به تولید انرژی الکتریکی ختم می‌شود و مابقی به‌صورت گرما در سیستم تلف می‌شود که خود باعث افزایش دمای سلول فتوولتاییک و کاهش بازدهی

شکل ۱: تأثیر افزایش دما بر ولتاژ و توان تولیدی از صفحه خورشیدی فتوولتاییک [۲۲]

الکتریکی می‌شود. [۱۲]. شکل ۱ نمونه‌ای از افت ولتاژ و توان با افزایش دما را نشان می‌دهد.

سیستم‌های فتوولتائیک-حرارتی

تحقیقات بر روی افزایش بازدهی سامانه‌های فتوولتائیک از اواسط دهه ۱۹۷۰ شروع شد. در ابتدا هدف از این تحقیقات تنها افزایش بازدهی سلول‌های فتوولتائیک بود اما بعدها فکر استفاده از حرارت استخراج شده نیز مطرح شد. افزایش دما موجب کاهش بازدهی سلول فتوولتائیک خواهد شد و برای رفع این مشکل بایستی راه‌حلی برای از بین بردن گرمای اضافی پیدا کرد [۲۹]. سیستم‌های فتوولتائیک-حرارتی (PVT) ترکیبی از صفحات فتوولتائیک و تکنولوژی حرارتی خورشیدی هستند که با استخراج گرمای اضافی از سیستم فتوولتائیک قادر به تولید همزمان الکتریسیته و حرارت هستند [۱۰]. سیستم‌های فتوولتائیک-حرارتی از لحاظ شکل ساخت به سه دسته تقسیم‌بندی می‌شوند. این دسته‌بندی شامل جمع‌کننده (کلکتور) صفحه‌تخت، جمع‌کننده استوانه‌ای توخالی و جمع‌کننده متمرکزکننده می‌باشد. در نوع صفحه‌تخت نور خورشید مستقیم به سطح پنل می‌رسد اما در انواع دیگر نور خورشید ابتدا به یک سطح شفاف برخورد کرد و بازتاب آن به سطح مدنظر می‌رسد. در این میان جمع‌کننده‌های صفحه تخت به واسطه آسان‌تر بودن طراحی و ساخت بیشتر مورد استفاده قرار می‌گیرد [۳].

تکنولوژی‌های مختلف برای خنک‌کاری در سیستم‌های فتوولتائیک-حرارتی صفحه تخت

سیستم‌های فتوولتائیک-حرارتی به دسته‌بندی‌های مختلفی تقسیم‌بندی می‌شوند. این سیستم‌ها از نظر نوع سیستم خنک‌کاری یا همان تکنولوژی حرارتی به چند دسته تقسیم‌بندی می‌شوند که عبارت‌اند از: ۱- سیستم‌های فتوولتائیک-حرارتی بر پایه هوا ۲- سیستم‌های فتوولتائیک-حرارتی بر پایه آب ۳- سیستم‌های فتوولتائیک-حرارتی بر پایه نانو سیال ۴- سیستم‌های فتوولتائیک-حرارتی بر پایه مواد تغییر فاز دهنده.

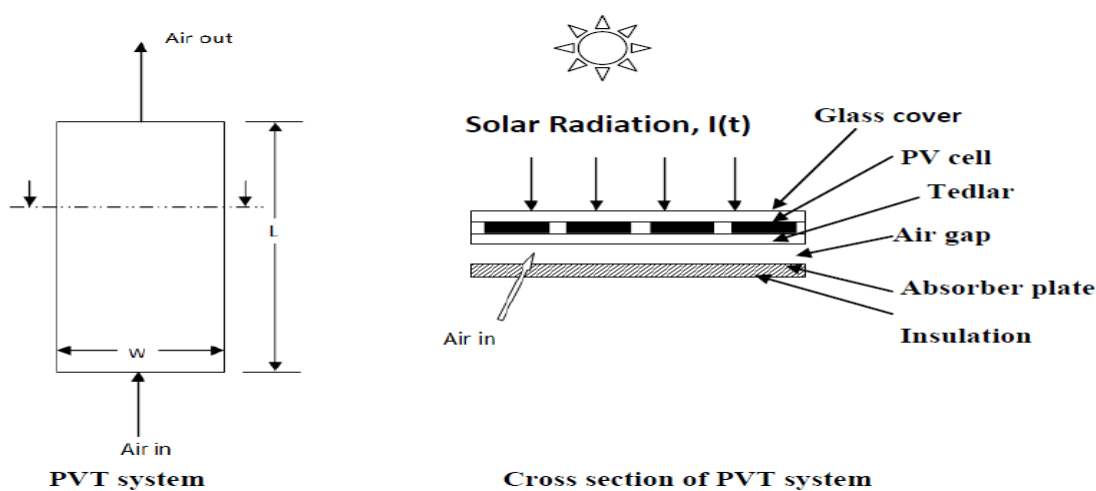
سیستم‌های فتوولتائیک-حرارتی بر پایه هوا

در این گونه سیستم‌ها از جریان هوا به دو صورت طبیعی و اجباری که معمولاً در کانال‌های در پشت صفحات خورشیدی جریان می‌یابد، جهت استخراج گرمای سیستم فتوولتائیک استفاده می‌شود. در شکل ۲ نحوه طراحی سیستم فتوولتائیک-حرارتی بر پایه هوا را مشاهده می‌کنید. آسانی دسترسی، هزینه پایین و قابلیت استفاده در حجم زیاد از جمله ویژگی‌های مثبت این سیستم است. اگرچه در سیستم‌های هوایی احتمال یخ‌زدگی و جوشش سیال عامل وجود ندارد، این سیستم‌ها ضریب انتقال حرارت و ظرفیت گرمایی پایینی دارند که باعث می‌شود انتقال حرارت از صفحه خورشیدی فتوولتائیک به سیال عامل دچار محدودیت بشود [۲۰]. تحقیقات در این زمینه نشان می‌دهد که دمای هوا و جریان هوا در مقابل و پشت صفحات فتوولتائیک تأثیر زیادی در عملکرد الکتریکی سیستم دارد. در تحقیقی شهسوار و همکاران [۲۱] یک مدل تئوری از سیستم فتوولتائیک-حرارتی با استخراج گرما به دو صورت جریان هوای طبیعی و جریان هوای اجباری ارائه کردند. در این تحقیق یک صفحه نازک آلومینیومی در کانال هوای پشت صفحه خورشیدی نصب شد و اثر قرارگیری شیشه بر روی مازول نیز بررسی شد. نتایج این بررسی نشان داد که استفاده از شیشه و جریان اجباری هر دو سبب بهبود عملکرد سیستم می‌شود. در پژوهشی دیگر تئو و همکاران [۲۷] مدل عددی را برای بررسی عملکرد سیستم فتوولتائیک-حرارتی با صفحه جاذب از نوع آلومینیومی ارائه کردند. در این تحقیق اثر پوشش شیشه بر روی مازول و پرهایی که پشت سیستم جهت خنک‌کاری سیستم با هوا ساخته شده بود را مورد ارزیابی قرار دادند. در این پژوهش پارامترهایی همچون دمای خروجی هوا، طول لوله کلکتور و جریان گرمی هوا

موردسنجش قرار گرفت. نتایج نشان داد که استفاده از شیشه و پره هر دو سبب بهبود عملکرد سیستم شده است. جدول ۱ نتایج از تحقیقات صورت گرفته در زمینه سامانه‌های فتوولتائیک-حرارتی بر پایه هوا را نشان می‌دهد.

جدول ۱- مقایسه نتایج به دست آمده در تحقیقات در زمینه سیستم‌های فتوولتائیک-حرارتی بر پایه هوا

منبع	بازدهی حرارتی	بازدهی الکتریکی	نوع جاذب	نرخ جریان	نوع خنک کاری
[۳۰]	۳۵/۸۰ - ۵۱/۹۵	۳/۹۶ - ۵/۴۲	کانال هوای آلومینیومی	۶۵/۲ Kg/m ²	بر پایه هوا
[۴]	۲۲	۱۵	کانال هوای آلومینیومی	۰/۰۶۶ m ³ /s	بر پایه هوا
[۲۸]	۵۲	۹-۱۰	کانال هوای آلومینیومی	۰/۰۵ Kg/s/m ²	بر پایه هوا

شکل ۲- شماتیکی از یک سیستم فتوولتائیک-حرارتی بر پایه هوا [۹]

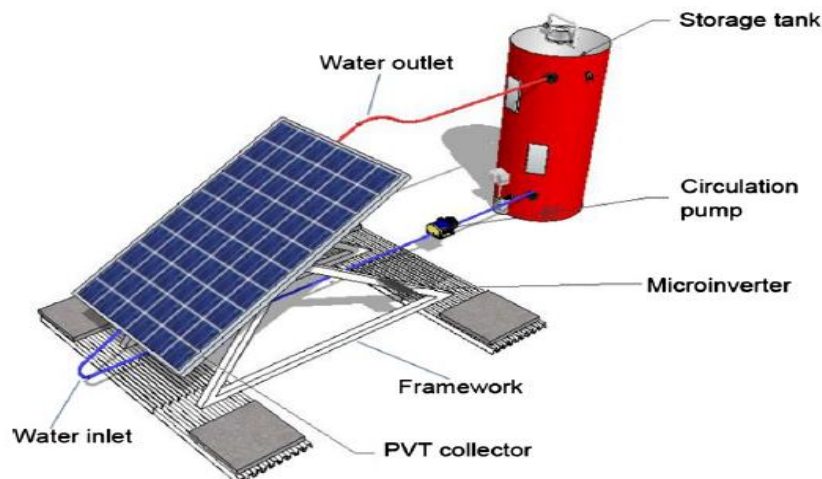
سیستم‌های فتوولتائیک-حرارتی بر پایه آب

سیستم فتوولتائیک-حرارتی بر پایه آب از مرسوم‌ترین این نوع از سیستم‌ها در جهان محسوب می‌شوند. آب در سیستم‌های فتوولتائیک-حرارتی صفحه‌تخت و انواع سیستم‌های خورشیدی متمرکز شونده به‌طور گسترده استفاده می‌شود. آب به‌عنوان یک خنک‌کننده رایج در بسیاری از صنایع و بخش‌های کوچک و بزرگ نیز کاربرد دارد. از کاربردهای آب در سیستم‌های خنک کاری می‌توان به استفاده در محفظه‌ی احتراق، استفاده در نیروگاه‌های بخار، کارخانه‌های تولید فولاد و کارخانه‌های شیمیایی نام برد. ارزان بودن، غیر سمی بودن و بالا بودن ظرفیت حرارتی از ویژگی‌های خوب آب به‌عنوان یک سیال عامل جهت خنک کاری است. اما مشکلاتی همچون ایجاد زنگ زدگی، یخ زدگی و فرسایش سیستم‌ها را نیز به وجود می‌آورد [۷]. شکل ۳ شماتیکی از یک سیستم فتوولتائیک-حرارتی بر پایه آب را نشان می‌دهد. جریان آب در داخل کانال و یا معمولاً در داخل لوله‌های از جنس مس یا آلومینیوم جریان می‌یابد و دمای سلول را کاهش می‌دهد. جریان آب بعد از عبور از داخل لوله‌های پشت صفحه خورشیدی گرم شده و به داخل مخزن می‌ریزد. در تحقیقی که به‌صورت عددی و تجربی در آب‌وهوای گرم کشور عربستان سعودی صورت گرفت، استفاده از آب در سیستم فتوولتائیک نشان داد که دمای میانگین سطح ماژول را تا ۲۰٪ کاهش می‌دهد و سبب می‌شود تا بازدهی الکتریکی سیستم تا حدود ۹٪ افزایش داشته باشد [۴]. ابراهیم و

همکاران [۱۶] عملکرد سیستم فتوولتائیک-حرارتی را با لوله‌های ضد زنگ و جریان‌های متفاوت از دبی مورد بررسی قراردادند. نتایج این پژوهش نشان داد که بازدهی الکتریکی به دست آمده در دبی ۰/۰۱ کیلوگرم بر ثانیه تا حدود ۱۲٪ می‌باشد. همچنین بازده حرارتی سیستم نیز در حدود ۵۰/۱۲٪ به دست آمد. جدول ۲ نمونه‌های از تحقیقات صورت گرفته در این زمینه را نشان می‌دهد.

جدول ۲- مقایسه نتایج به دست آمده در تحقیقات در زمینه سیستم‌های فتوولتائیک-حرارتی بر پایه آب

منبع	بازدهی حرارتی	بازدهی الکتریکی	نوع جاذب	نرخ جریان	نوع خنک‌کاری
[۱۵]	۵۰	۱۵	صفحه جاذب و کانال مسی	۰/۰۲۷Kg/s	بر پایه آب
[۱۹]	۷۲/۰۲	۱۱/۸۲	صفحه جاذب و کانال آلومینیومی	۰/۵Lit/min	بر پایه آب
[۲۶]	۴۰/۷	۱۱/۸	صفحه جاذب و لوله‌های مسی و کانال آلومینیومی	۰/۰۳ - ۰/۰۶Kg/s-	بر پایه آب

شکل ۳- شماتیکی از یک سیستم فتوولتائیک-حرارتی بر پایه آب [۶]

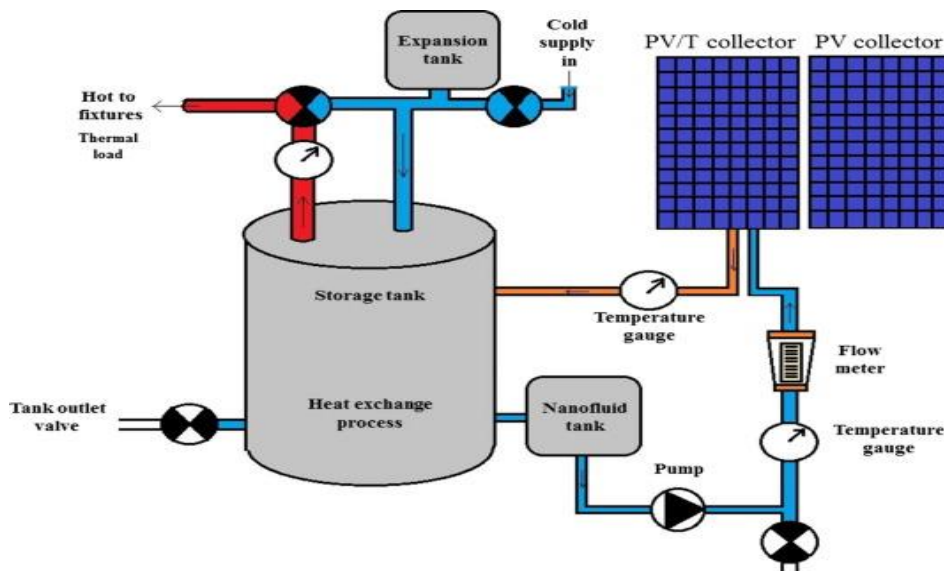
سیستم‌های فتوولتائیک حرارتی بر پایه نانو سیال

نانو سیال‌ها ترکیباتی از سیال هستند که با اضافه کردن ذراتی در ابعاد نانو خواص سیال پایه را تغییر می‌دهند. در مورد خنک‌کاری سیستم‌های فتوولتائیک افزایش هدایت حرارتی سیال پایه موجب بهبود انتقال حرارت و افزایش بازدهی الکتریکی سیستم فتوولتائیک می‌شود. نانو تکنولوژی در این زمینه به کمک علم خورشیدی آمده است تا عملکرد سلول خورشیدی افزایش یابد. از این رو انتخاب نانو مواد مناسب و نحوه ترکیب آن موضوع بسیاری از تحقیقات در زمینه خنک‌کاری سیستم‌های فتوولتائیک شده است. شکل ۴ شماتیکی از سیستم فتوولتائیک حرارتی بر پایه نانو سیال را نشان می‌دهد که از یک مبدل گرمایی استفاده می‌کند. در تحقیقی نانو سیال AL_2O_3 بر پایه آب توسط ساندرمچی و همکاران [۲۵] مورد بررسی قرار گرفت. آزمایشات در سه سطح غلظت نانو سیال به ترتیب ۰/۱۵٪، ۰/۲۵٪، ۰/۵٪ صورت گرفت. نتایج نشان داد که افزایش غلظت نانو ذرات در کلکتور موجب بهبود انتقال حرارت همرفتی سیال می‌شود. اما فشار سیستم به مقدار جزئی بالا می‌رود. در مطالعه‌ای دیگری ماده و همکاران [۱۸] به صورت تجربی بازدهی سیستم فتوولتائیک-حرارتی با استفاده از نانو سیال‌ها TiO_2 ، CuO ، AL_2O_3 بر پایه آب را مورد بررسی قراردادند. در این کار از غلظت‌های حجمی نانو از ۰/۰۲ تا ۰/۰۵ درصد

استفاده شد. نتایج نشان داد که استفاده از غلظت‌های بالاتر نتایج بهتری به همراه خواهد داشت و همچنین در بین نانوسیال‌ها، نانوسیال AL₂O₃ عملکرد بهتری داشت. جدول ۳ نمونه‌های از تحقیقات در این زمینه را نشان می‌دهد.

جدول ۳- مقایسه نتایج به دست آمده در تحقیقات در زمینه سیستم‌های فتوولتائیک-حرارتی بر پایه نانوسیال

نوع خنک کاری	نرخ جریان	نوع جاذب	بازدهی الکتریکی	بازدهی حرارتی	منبع
بر پایه نانوسیال	۰/۵ Lit/min	صفحه جاذب و کانال آلومینیومی	۱۱/۹۶	۷۵/۶۹	[۱۹]
بر پایه نانوسیال	۱۲۰ Lit/h	صفحه جاذب و کانال آلومینیومی	۱۲/۵	۸۱/۲۴	[۱۱]
بر پایه نانوسیال	۰/۰۱ Kg/s	صفحه جاذب و کانال آلومینیومی	۷/۶۲	۲۸/۲۲	[۱۷]

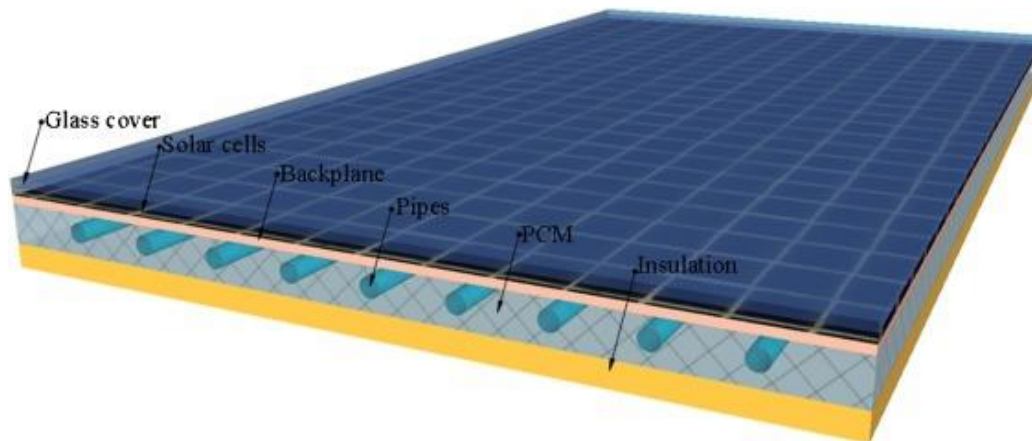

شکل ۴- چگونگی کاربرد نانوسیال در سیستم خنک کاری سلول خورشیدی در سیستم فتوولتائیک-حرارتی [۵]

سیستم‌های فتوولتائیک-حرارتی بر پایه مواد تغییر فاز دهنده

کاربرد مواد تغییر فاز دهنده برای خنک کاری سیستم‌های فتوولتائیک برای اولین بار توسط استولز و ون در سال ۱۹۷۷ امتحان شد. آن‌ها دریافتند که خنک کاری با مواد تغییر فاز دهنده تکنیکی مناسب جهت کاهش دمای سلول است و عملکرد آن با بیشتر شدن هدایت گرمایی به سمت مواد تغییر فاز دهنده بهبود می‌یابد [۲۳]. بعد از پی بردن به این تکنیک تحقیقات زیادی در این زمینه صورت گرفت. در تحقیقی حسن و همکاران [۱۴] سیستم فتوولتائیک-حرارتی همراه با مواد تغییر فاز دهنده پارافینی از نوع RT40 در آب و هوای بسیار گرم کشور امارات مورد ارزیابی قرار دادند. نتایج این تحقیق نشان داد که سیستم فتوولتائیک همراه با مواد تغییر فاز دهنده تا حدود ۶ درصد افزایش بازدهی الکتریکی خواهد داشت. برون و همکاران [۸] در یک تحقیق به مقایسه سه سیستم فتوولتائیک، فتوولتائیک-حرارتی بر پایه آب و فتوولتائیک-حرارتی بر پایه مواد تغییر فاز دهنده پرداختند. نتایج نشان داد که مواد تغییر فاز دهنده ظرفیت بالاتری از لحاظ جذب گرما به نسبت آب دارد و عملکرد این سیستم از لحاظ الکتریکی بازدهی بالاتری داشت. در تحقیقی دیگر حاجم و همکاران [۱۳] عملکرد

مواد تغییر فاز دهنده خالص با ضریب هدایت حرارتی $0.18 \text{ w/m}^2 \text{ k}$ و مواد تغییر فاز دهنده ترکیبی (70% مواد تغییر فاز دهنده، 20% فلز مس و 10% گرافیت) با ضریب هدایت حرارتی $95.38 \text{ w/m}^2 \text{ k}$ را از نظر الکتریکی و حرارتی مورد بررسی قرار دادند. نتایج این تحقیق نشان داد که مواد تغییر فاز دهنده ترکیبی و خالص به ترتیب عملکرد الکتریکی سیستم را به طور میانگین $5/8$ و 3 درصد افزایش می‌دهد. شکل زیر نمونه‌ای از کاربرد مواد تغییر فاز دهنده را در زمینه سیستم‌های فتوولتائیک-حرارتی نشان می‌دهد. شکل ۵ نحوه قرارگیری مواد تغییر فاز دهنده پشت لوله‌های کلکتور حرارتی را نشان می‌دهد.

شکل ۵- استفاده از مواد تغییر فاز دهنده در سیستم فتوولتائیک-حرارتی [۲۴]

نتیجه گیری

سیستم‌های فتوولتائیک-حرارتی به واسطه استخراج گرما از سطح ماژول عملکرد بهتری از لحاظ الکتریکی نسبت به سیستم‌های فتوولتائیک دارند. علاوه بر این گرمای استخراج شده قابل استفاده جهت گرم کردن فضاها یا بسته کوچک، استفاده در صنعت در شرایطی که نیاز به دمای آن‌چنان بالایی نیست و مواردی از این قبیل است. لذا به کارگیری تکنولوژی مناسب جهت استخراج گرما از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. از میان تکنولوژی‌های مطرح شده در این تحقیق هر کدام بسته به شرایط محیطی منطقه‌ای و نحوه طراحی سیستم می‌تواند مفید واقع شود. لازم است تا در انتخاب نوع تکنولوژی انتخابی جهت خنک کاری به مواردی همچون چرخه اقتصادی، زیست محیطی، میزان کارکرد مؤثر در شرایط اقلیمی و همچنین حفظ کیفیت و مصون ماندن از آسیب سیستم فتوولتائیک در طی سال‌های پیش رو توجه داشت.

مراجع

۱. محمدی قهرودی م. ۱۳۹۱. آشنایی با مبانی و اصول طراحی سیستم‌های برق خورشیدی (فتوولتائیک). انتشارات آیلا
۲. مهدوی عادل، م. ح. سلیمی فر، م. قزلباش، ا. ۱۳۹۳. ارزیابی اقتصادی استفاده از انرژی برق خورشیدی (فتوولتائیک) و برق فسیلی در مصارف خانگی (مطالعه موردی مجتمع سه واحدی در شهرستان مشهد). سیاست‌گذاری اقتصادی ۱۲۳-۱۴۷، ۶ (۱۱)
۳. میرزایی ضیاپور، بهروز؛ وحید پالیده؛ ناصر یادگاری و محسن باقری خلیلی، ۱۳۹۳، سیستم‌های فتوولتائیک-حرارتی (PVT) و استفاده از آن‌ها برای تولید برق و گرمایش ساختمان، پنجمین کنفرانس بین‌المللی گرمایش، سرمایه‌ش، و تهویه مطبوع، تهران

4. Ahmad Fudholi, Kamaruzzaman Sopian, Mohammad H. Yazdia, Mohd Hafidz Ruslana, Adnan Ibrahim, Hussein A. Kazem , Performance analysis of photovoltaic thermal (PVT) water collectors” *Energy Conversion and Management* 78 pp 641-651, 2014
5. Al-Waeli, A. H., Chaichan, M. T., Sopian, K., Kazem, H. A., Mahood, H. B., & Khadom, A. A. (2019). Modeling and experimental validation of a PVT system using nanofluid coolant and nano-PCM. *Solar Energy*, 177, 178-191.
6. Aste, N., Del Pero, C., Leonforte, F., & Manfren, M. (2016). Performance monitoring and modeling of an uncovered photovoltaic-thermal (PVT) water collector. *Solar Energy*, 135, 551-568.
7. Bahaidarah, H., Subhan, A., Gandhidasan, P., & Rehman, S. (2013). Performance evaluation of a PV (photovoltaic) module by back surface water cooling for hot climatic conditions. *Energy*, 59, 445-453.
8. Browne, M. C., Lawlor, K., Kelly, A., Norton, B., & Mc Cormack, S. J. (2015). Indoor characterisation of a photovoltaic/thermal phase change material system. *Energy Procedia*, 70, 163-171.
9. Das, B., Rezaie, B., Jha, P., & Gupta, R. (2017, November). Performance analysis of single glazed solar PVT air collector in the climatic condition of NE India. In *Multidisciplinary Digital Publishing Institute Proceedings (Vol. 2, No. 4, p. 171)*.
10. Dimri, N., Tiwari, A., & Tiwari, G. N. (2017). Thermal modelling of semitransparent photovoltaic thermal (PVT) with thermoelectric cooler (TEC) collector. *Energy Conversion and Management*, 146, 68-77.
11. Fayaz, H., Nasrin, R., Rahim, N. A., & Hasanuzzaman, M. (2018). Energy and exergy analysis of the PVT system: Effect of nanofluid flow rate. *Solar Energy*, 169, 217-230.
12. Fayaz, H., Rahim, N. A., Hasanuzzaman, M., Nasrin, R., & Rivai, A. (2019). Numerical and experimental investigation of the effect of operating conditions on performance of PVT and PVT-PCM. *Renewable Energy*, 143, 827-841.
13. Hachem, F., Abdulhay, B., Ramadan, M., El Hage, H., El Rab, M. G., & Khaled, M. (2017). Improving the performance of photovoltaic cells using pure and combined phase change materials–Experiments and transient energy balance. *Renewable energy*, 107, 567-575.
14. Hasan, A., Sarwar, J., Alnoman, H., & Abdelbaqi, S. (2017). Yearly energy performance of a photovoltaic-phase change material (PV-PCM) system in hot climate. *Solar Energy*, 146, 417-429.
15. Hazami, M., Riahi, A., Mehdaoui, F., Nouicer, O., & Farhat, A. (2016). Energetic and exergetic performances analysis of a PV/T (photovoltaic thermal) solar system tested and simulated under to Tunisian (North Africa) climatic conditions. *Energy*, 107, 78-94.
16. Ibrahim, A., Othman, M. Y., Ruslan, M. H., Alghoul, M., Yahya, M., Zaharim, A., & Sopian, K. (2009). Performance of photovoltaic thermal collector (PVT) with different absorbers design. *WSEAS Transactions on Environment and Development*, 5(3), 321-330.
17. Jee Joe Michael , S. Iniyan, Performance analysis of a copper sheet laminated photovoltaic thermal collector using copper oxide – water nanofluid, *Solar Energy* 119, pp 439-451, 2015
18. Madhu, B., Subramanian, B. E., Nagarajan, P. K., Sathyamurthy, R., & Mageshbabu, D. (2017). Improving the yield of freshwater and exergy analysis of conventional solar still with different nanofluids. *FME Transactions*, 45(4), 524-530

19. Nasrin, R., Rahim, N. A., Fayaz, H., & Hasanuzzaman, M. (2018). Water/MWCNT nanofluid based cooling system of PVT: Experimental and numerical research. *Renewable energy*, 121, 286-300.
20. Qureshi, U., Baredar, P., & Kumar, A. (2014). Effect of operating parameters on the performance of the hybrid solar PVT collector under different weather condition. *Environment and Technology*, 3, 1563-1570.
21. Shamsavar, A., & Ameri, M. (2010). Experimental investigation and modeling of a direct-coupled PV/T air collector. *Solar Energy*, 84(11), 1938-1958.
22. Sher, H. A., Murtaza, A. F., Noman, A., Addoweesh, K. E., & Chiaberge, M. (2015). An intelligent control strategy of fractional short circuit current maximum power point tracking technique for photovoltaic applications. *Journal of renewable and sustainable Energy*, 7(1), 013114.
23. Stultz, J. W., & Wen, L. C. (1977). Thermal performance testing and analysis of photovoltaic modules in natural sunlight. LSSA Project Task Report 5101-31. Jet Propulsion Laboratory, California Institute of Technology, Pasadena, CA, 29.
24. Su, D., Jia, Y., Lin, Y., & Fang, G. (2017). Maximizing the energy output of a photovoltaic-thermal solar collector incorporating phase change materials. *Energy and Buildings*, 153, 382-391.
25. Sudarmadji, S., Soeparman, S., Wahyudi, S., & Hamidy, N. (2014). Effects of cooling process of Al₂O₃-water nanofluid on convective heat transfer. *FME Transactions*, 42(2), 155-160.
26. Swapnil Dubey, Andrew A. O. Tay, Experimental Study of the Performance of Two Different Types of Photovoltaic Thermal (PVT) Modules under Singapore Climatic Conditions, *Ash din Publishing Journal of Fundamentals of Renewable*
27. Teo, H. G., Lee, P. S., & Hawlader, M. N. A. (2012). An active cooling system for photovoltaic modules. *applied energy*, 90(1), 309-315.
28. Tonui, J.K., Tripanagnostopoulos, Y., Performance improvement Air-cooled PV/T solar collectors with low cost performance improvements, *Solar Energy* 81, pp 498–511, 2007
29. Touafek, K., Haddadi, M., & Malek, A. (2013). Design and modeling of a photovoltaic thermal collector for domestic air heating and electricity production. *Energy and Buildings*, 59, 21-28.
30. Wei He, Yang Zhang, Jie Ji, Comparative experiment study on photovoltaic and thermal solar system under natural circulation of water, *Applied Thermal Engineering* 31, pp 3369-3376, 2011.

Comparison of cooling technologies in photovoltaic-thermal systems

Milad teymori omran^{1*}, javad tarighi²,

1. PhD student of biosystems mechanics, University of Mohagheh Ardabili
2. Assistant Professor of Agricultural Mechanization Departmentm, University of Mohagheh Ardabili

Abstract

Increasing the efficiency of photovoltaic systems is a topic that has been of great importance in recent years. Many efforts have been made to increase the efficiency of these systems, even to a very small extent. The efficiency of these systems other than manufacturing technology depends on factors such as the environmental and experimental conditions of these systems. As the ambient temperature increases, the electrical efficiency of photovoltaic systems decreases. The photovoltaic-thermal system by extracting heat from these systems increases the electrical efficiency and in addition to the heat coming out of the photovoltaic cell can also be used as thermal energy. This study attempts to review the technologies used in cooling photovoltaic systems to increase the electrical efficiency and overall efficiency of these systems. A review of past research has shown that each technology with different designs has different results in the performance of photovoltaic systems.

Key words: cooling, Photovoltaic-thermal, solar

*Milad teymori omran

E-mail: miladtomran@yahoo.com